

29 1. En ny generasjon arbeidsfolk: Tiltak for høyere fødselstall

30

31 Fødselstallene i Norge har stupt. Fra 2,38 per kvinne i 1972 til 1,85 i 2012 og videre helt ned til 1,41 i
32 2022. For å opprettholde befolkningstallet trengs det fødselstall på omtrent 2,1.

33 I 2020 gjennomførte Institutt for samfunnsforskning en spørreundersøkelse av 7600 norske kvinner
34 og menn mellom 24 og 46 år om familiepolitikk og holdninger til å få barn. Undersøkelsen viste at
35 den viktigste årsaken til at de norske fødselstallene synker er at færre enn tidligere av parene som får
36 to barn velger å få et tredje.

37 Mødrene og fedrene oppgav at den vanligste grunnen til at de ikke fikk flere barn, var at mannen i
38 paret ikke ønsket flere. Derfor er det interessant å se på hvilke politiske tiltak menn ønsker seg for å
39 ville få flere barn.

40 Spørreundersøkelsen viste at menn i stor grad ønsker seg kostnadstiltak som gratis barnehage og
41 SFO. Regjeringens tiltak med sterke reduksjoner i barnehageprisen, gratis barnehage for tredje barn i
42 barnehage og gratis halvdagsplass i SFO for 1-, 2- og 3-klassinger har altså truffet godt.

43 Med tidenes laveste fødselstall per norske kvinne trengs det imidlertid sterkere lut til for å få en ny
44 generasjon med arbeidsfolk for å bygge landet og å ta vare på våre eldre.

45 Utover at mannen ikke ønsket flere barn trakk begge kjønn fram årsaker som at flere barn ville skapt
46 behov for større bolig og gitt økte utgifter og belastninger knyttet til svangerskap, fødsel og søvn.

47 Undersøkelsen viste også at de som har fått barn, opplever at barna har hatt positiv virkning på deres
48 generelle livskvalitet og fritid. På samme tid har samfunnet behov for nye borgere. Det gjør det til en
49 politisk oppgave å rive ned barrierene mot at flest mulig skal kunne få så mange barn som de ønsker
50 seg, og å legge til rette for at barna skal få gode oppvekster i trygge familier.

51 Derfor vil Senterpartiet fortsette krafttaket for å øke fødselstallene.

52 Senterpartiet vil:

- 53 • Redusere barnehage- og SFO-prisene ytterligere.
- 54 • Se barnehage og SFO under ett ved søskenrabatt. Slik blir barnehage gratis fra tredje barn av
55 selv om de to eldste går på SFO, og man får søskenrabatt på barn nummer to selv om første
56 barn går på SFO.
- 57 • Gradvis innføre løpende barnehageopptak.
- 58 • Øke bevilgningene til Husbanken for å gi tilgang på rimeligere boliglån for barnefamilier.
- 59 • Prioritere bevilgningene til Husbanken for å bygge boliger med mer enn tre soverom.
- 60 • Gi ekstra rentefradrag og skattefradrag til foreldre med to eller flere barn. Høyere
61 fradragssats desto flere barn.
- 62 • Øke foreldrefradraget fra dagens nivå på 25 000 kroner. Fjerne avkortningen av fradraget fra
63 barn nummer to av.
- 64 • Redusere bilavgiftene på biler som kan ha mer enn to baby- eller barnestoler.
- 65 • Gjøre prøverørsforsøk gratis.
- 66 • Styrke oppfølgingen av kvinner etter fødsel. Flere døgn på barselhotell etter fødsel, økt støtte
67 til amnehjelpen og fjerning av frikortgrensen inntil ett år etter fødsel er aktuelle tiltak.
- 68 • Styrke føde- og barseltilbudet over hele Norge.

- 69 • Styrke den økonomiske støtten til studenter og andre unge som får barn.
- 70 • Øke barnetrygden.
- 71 • Øke engangsstøtten betydelig og slette studiegjeld for å gjøre det lettere å få barn som
- 72 student
- 73 • Gi et bonusinnskudd i folketrygden til den av de foresatte som tar ut mest foreldrepermisjon.
- 74 • Økt tilskudd til kommuner som innfører avlastende tiltak for barnefamilier med behov for
- 75 det.
- 76 • Gradere ordningene slik at de er sterkest i distriktene.
- 77